

EKKLESIA AMSTERDAM zondag 21 augustus 2022
LuisterLink - Woorden om te doen, het achtste woord
'Niet stelen'

Samengesteld door Mirjam Rigterink

1.

Niet stelen – zo vertaald klinkt het achtste van de tien woorden als een zogenaamde *no brainer*. Stelen, dat doen we niet. Toch? Of... Zou je kunnen zeggen dat we stelen van onze kinderen als we niet alles op alles zetten om de uitputting en opwarming van onze aarde een halt toe te roepen? Dat we stelen we van boeren als we minder betalen voor hun producten dan ze nodig hebben om hun bedrijf verantwoord te runnen? Of van werknemers in de textielindustrie als we minder voor onze kleding betalen dan nodig is om hen fatsoenlijk te betalen?

Wat als we 'niet stelen' hertalen als: niet leven ten koste van iemand anders. Dan steel ik meer dan me lief is. Dan ben ik onderdeel van een politiek en economisch systeem waarin steeds van alles gestolen wordt. In die lijn zou je 'niet stelen' ook kunnen hertalen als: mensen niet onthouden wat ze nodig hebben. Zo gelezen klinkt het achtste woord als een visioen. Als hoop op – of geloof in – een wereld waarin we elkaar de hand reiken wanneer mensen in de ellende dreigen weg te zakken. Een wereld waarin geen mens onthouden wordt wat nodig is om van te bestaan.

2.

Een wereld waarin geen mens wordt onthouden wat nodig is om van te bestaan. Dat die wereld schrijnend ver weg is, kan geen mens die deze zomer de krant opslaat, ontgaan. Toch houdt de bijbel ons dat visioen onophoudelijk voor als een reële mogelijkheid. Het volgende verhaal zou je kunnen lezen als een vertelling over zo'n wereld, en over hoe moeilijk wij ons zo'n wereld voor kunnen stellen. *Er was eens een wijngaard waarin alle mensen genoeg kregen om van te leven; dát, dat was hemel op aarde.* We lezen uit het evangelie van Matteüs 20:1-16.

Rechtvaardig wil in dit verhaal niet zeggen 'voor wat hoort wat, en eerlijk is eerlijk: voor meer hoort ook meer'. Rechtvaardig in dit verhaal gaat erover dat iedereen naar huis gaat met genoeg om van te leven. Ook degenen die het grootste deel van de dag werkeloos op de markt stonden. Sterker nog, die laatsten worden het eerst uitbetaald. De wereld die hier geschetst wordt, geeft voorrang aan wie het zwakst staat. Om die wereld anders te realiseren moeten we beginnen met te luisteren naar wat zij nodig hebben. Dat vraagt nogal wat omdenken. De laatsten als de eersten – dat klinkt als onze wereld op zijn kop.

3.

Mensen niet onthouden wat ze nodig hebben. Dat kun je ook toepassen op immateriële behoeften als liefde en tijd. Op iemand de credits gunnen voor wat hij of zij gedaan heeft. Op aandachtig zijn: wat heb jij nodig? Kan ik jou dat geven?

De bijbel schildert met poëtische beelden die wereld van alles voor allen: ze is als een wijngaard, een paradijs tuin, een land van melk en honing. En ze is te doen. Sterker nog: ze wordt gedaan! Er zijn Wereldhuizen en voedselbanken. Er zijn mensen die tijd maken als een

ander dat nodig heeft. Die luisteren, een arm om je heen slaan, meedenken of samen met jou stil zijn. Elke keer dat het lukt om wie zwak staat, de hand te reiken, maken we er iets van waar: een stad met diamanten fundamenten. Zomerse stranden langs zee. Dat het zo mag zijn.